

รายงานการนิเทศ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning)

โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายนครรังสิต

ภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2563

นางสายชล จันทองคำ

ศึกษานิเทศก์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

รายงานการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย นครรังสิต ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานผลการดำเนินงาน ของศึกษานิเทศก์ ประจำกลุ่มเครือข่ายนครรังสิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 และเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในเครือข่ายนครรังสิต ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ต่อไป ศึกษานิเทศก์ประจำกลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาแบบยั่งยืน ได้ปฏิบัติกรนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูผู้สอนกลุ่ม สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และได้สรุปรายงานการนิเทศในเรื่องและประเด็นที่นิเทศ ดังแสดงรายละเอียด ในเอกสารฉบับนี้

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ขอขอบคุณคณะครูและผู้บริหาร โรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ให้ความร่วมมือ ร่วมใจในการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบาย และจุดเน้นของ กระทรวงศึกษาธิการ ทำให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วงด้วยดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการนิเทศการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายนครรังสิต ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อศึกษานิเทศก์และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

(นางสายชล จันทองคำ)

ศึกษานิเทศก์

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญ	1
2. วัตถุประสงค์ของการนิเทศ	2
3. เป้าหมาย	2
4. ขอบเขตการนิเทศ/ประเด็นการนิเทศ	3
5. ประโยชน์ที่ได้รับ	3
ส่วนที่ 2 วิธีการดำเนินงาน	4
1. กระบวนการ/ขั้นตอนการนิเทศ	4
2. เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ/กระบวนการขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	5
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	5
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	5
ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงาน	6
1. ผลที่เกิดขึ้น	6
2. ปัญหา/อุปสรรค	10
3. ข้อเสนอแนะ	10
ภาคผนวก	
แผนนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	12
เครื่องมือนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	20
ภาพการดำเนินการนิเทศ	23

ส่วนที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

จุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดการศึกษา คือ คุณภาพการศึกษา หรือคุณภาพของผู้เรียน บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ก็คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้แนวทางหรือวิธีการพัฒนาที่หลากหลาย การนิเทศเป็นวิธีการหนึ่งของการพัฒนาซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษา เพราะภารกิจต่าง ๆ ของสถานศึกษาจะสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ และความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น สถานศึกษาใดที่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงาน และสามารถนำศักยภาพของบุคลากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ก็จะมีโอกาสประสบความสำเร็จ มีความก้าวหน้า สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ตามความคาดหวังของสังคมได้ การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา โดยผ่านการนิเทศการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การบริหารจัดการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ที่มีการทำงานเป็นขั้นตอน (Steps) มีความต่อเนื่อง (Continuity) ไม่หยุดนิ่ง (Dynamic) และมีความเกี่ยวข้องปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ในหมู่ผู้ปฏิบัติงาน ภารกิจการนิเทศเป็นหัวใจของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่มีหลักการสำคัญ คือ (1) การนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนการศึกษาที่ต้องดำเนินการ (2) ครูทุกคนจะต้องได้รับคำชี้แนะการศึกษา (guidance) ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานที่เป็นส่วนหนึ่งของภารกิจของโรงเรียน (3) จะต้องมีการเตรียมความพร้อม และการออกแบบการนิเทศที่ตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลทั้งหมดของครูในโรงเรียน (4) บุคลากรทุกคนที่มีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา (5) การนิเทศการศึกษา ต้องถูกอธิบาย และระบุไว้ในเป้าหมายการศึกษา (6) ต้องมีการปรับปรุง ทักษะความรู้พฤติกรรมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ของครูทุกคนในโรงเรียน และ (7) ต้องมีการกำกับดูแลเพื่อนำไปสู่เป้าหมายเดียวกัน การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารโรงเรียน ส่วนการนิเทศภายนอกเป็นภารกิจโดยตรงของศึกษานิเทศก์ การนิเทศทั้งสองรูปแบบล้วนมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา โดยหากมีการทำงานที่เป็นระบบมีแบบแผน จะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนต่อไป

ในปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีนโยบายในการส่งเสริมให้ครู นำการจัดการเรียนรู้ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก Active Learning ให้มากขึ้นเพื่อส่งเสริม ศักยภาพของผู้เรียนในการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือทำ คิดวิเคราะห์และร่วมมือกันแก้ไขปัญหา ถ้าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะนี้ประสบความสำเร็จ จะทำให้ผู้เรียนสามารถรักษาผลการเรียนรู้ ให้อยู่คงทนได้มาก และนานกว่ากระบวนการเรียนรู้ Passive Learning ซึ่งถ้าเราสามารถพาผู้เรียนไปถึง ขั้นนั้นได้ จะเป็นการปฏิวัติวงการการศึกษาของไทยเลยทีเดียว เพราะกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning นั้น ตัวแปรสำคัญในการเรียนรู้จะอยู่ที่ตัวผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งแตกต่างจากการเรียนรู้ที่เคยเป็นมาในอดีตที่ครูผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดให้ แต่อย่างไรก็ตาม การจะพัฒนาไปถึงขั้นนั้นได้ ผู้เรียน จะต้องมีความพร้อมและความพร้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมในระดับหนึ่ง ซึ่งทักษะพื้นฐาน เช่น การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ และทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ นับเป็นเรื่องที่สำคัญที่ผู้เรียนจะต้องมีความ พร้อมเพื่อที่จะก้าวสู่การเรียนรู้แบบ Active learning ได้โดยสมบูรณ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการเร่งรัดกระบวนการจัดการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รวมถึงขับเคลื่อนนโยบายลงสู่การปฏิบัติอย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง จึงได้จัดทำโครงการนิเทศวิธีใหม่ วิธีคุณภาพ โดยมุ่งหวังพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ใช้ทักษะ ในการปฏิบัติงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังเป็นการสร้างขวัญ กำลังใจ ซึ่งจะส่งผล โดยตรงต่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และคุณภาพของนักเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)

1.2 วัตถุประสงค์ของการนิเทศ

เพื่อนิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครู โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายนครรังสิต

1.3 เป้าหมาย

- 1) โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายนครรังสิต จำนวน 5 โรงเรียน
- 2) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำนวน 35 คน ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนครรังสิต

ที่	โรงเรียน	จำนวน (คน)
1	โรงเรียนชุมชนประชาธาปัตย์วิทยาการ	8
2	โรงเรียนทองพุลอุทิศ	2
3	โรงเรียนวัดแสงสรรค์	6
4	โรงเรียนวัดเขียนเขต	16
5	โรงเรียนวัดมูลจินดาราม	3
รวม		35

1.4 ขอบเขตการนิเทศ/ประเด็นการนิเทศ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของครู โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายนครรังสิต

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายนครรังสิต ได้รับการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning
- 2) ครูและศึกษานิเทศก์ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและหาแนวทางแก้ไข ร่วมกันในการพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้
- 3) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ส่วนที่ 2

วิธีการดำเนินงาน

2.1 กระบวนการ/ขั้นตอนการนิเทศ

การนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผู้นิเทศใช้กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE (สังกัด อุทรานันท์, 2527) โดยมีขั้นตอนกระบวนการนิเทศ ดังนี้

ขั้น P : การวางแผน

- 1.1. สร้างความตระหนัก และจัดทำข้อตกลงร่วมกัน
- 1.2. จัดทำแผนนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
- 1.3. จัดทำเครื่องมือนิเทศเชิงประเมินการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

ขั้น I : ให้ความรู้ก่อนการนิเทศ

2.1 ผู้นิเทศพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Active Learning

2.2 รูปแบบกิจกรรมเชิงรุก Active Learning ในรูปแบบต่าง ๆ

ขั้น D : ดำเนินการนิเทศ

3.1 ประสานงาน และนัดหมายกับผู้รับการนิเทศ

3.2 ดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนรู้ โดยให้ครูผู้สอนจัดส่งหน่วยการจัดการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ผ่านช่องทาง Online เพื่อให้ผู้นิเทศได้ตรวจหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ก่อน และสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนตามวัน เวลาที่กำหนด

3.3 ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และสะท้อนผลการนิเทศหลังการสอนโดยใช้รูปแบบการผสมผสานหลายรูปแบบ ได้แก่ การนิเทศแบบกัลยาณมิตร การมีส่วนร่วม การ Coaching โดยมีกระบวนการสะท้อนผลการนิเทศหลังการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ให้ครูผู้สอนได้ประเมินการจัดการเรียนรู้ของตนเองก่อน ซึ่งมีประเด็นในการประเมินตนเอง 3 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 จุดเด่นหรือความพึงพอใจของตนเองที่ดำเนินการได้ดี

ประเด็นที่ 2 จุดบกพร่องหรือจุดที่ควรพัฒนาของตนเอง

ประเด็นที่ 3 แนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงให้มีคุณภาพมากขึ้น

ขั้นที่ 2 ผู้นิเทศให้ความรู้ และคำแนะนำเพิ่มเติม พร้อมทั้งเสนอตัวอย่าง หรือแนวทางในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในรูปแบบอื่น ๆ เพิ่มเติม

ขั้น R : เสริมสร้างขวัญและกำลังใจ

4.1 การคัดเลือก best practice โรงเรียนเพื่อให้รางวัล

4.2 คัดเลือกแผนการจัดการเรียนรู้ ที่เป็นเลิศเพื่อเป็นแบบอย่างและขยายผล

ขั้น E : การประเมินผลการนิเทศ

5.1 ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ Active Learning ครบทุกรายวิชาตลอดภาคเรียน

5.2 ประเมินเชิงนิเทศการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครูผู้สอน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ/กระบวนการขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

แบบนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning หมายถึง แบบนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ที่ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สังเกตการสอนมี 3 องค์ประกอบ คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านกระบวนการ

ตอนที่ 2 การโค้ชของศึกษานิเทศก์

ตอนที่ 3 สะท้อนผลการสังเกตการณ์สอนทั้ง 3 ด้าน

โดยมีกระบวนการในการสร้างเครื่องมือในรูปแบบคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนิเทศ ได้ตรวจสอบอีกรอบ

2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

กระบวนการ และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้รายงานได้ดำเนินการ ดังนี้

1. แจกกำหนดปฏิทินการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขอให้โรงเรียนอนุเคราะห์กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมการดำเนินงาน
2. ชี้แจง และแจ้งจุดประสงค์ เพื่อสร้างความเข้าใจขั้นตอนและกระบวนการดำเนินงาน
3. ดำเนินการตามวันเวลาที่กำหนดไว้

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ (Percentage)

$$\text{สูตร } P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

ส่วนที่ 3

ผลการดำเนินงาน

3.1 ผลที่เกิดขึ้น

ผลการนิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ Active Learning ของครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายนครรังสิต ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 มีผลดังนี้

ตอนที่ 1 สังเกตการสอน ของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ในโรงเรียนในกลุ่ม เครือข่ายนครรังสิต จำนวน 35 คน ซึ่งมีผลการสังเกตการสอน ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการสังเกตการสอน ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ที่	ประเด็นการนิเทศ	การดำเนินการ				หมายเหตุ
		ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ด้านครูผู้สอน						
1	สร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	35	100.00	0	0.00	
2	สร้างแรงจูงใจจากตัวอย่าง เหตุการณ์ และ สถานการณ์ที่น่าสนใจ	35	100.00	0	0.00	
3	สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง	35	100.00	0	0.00	
4	ฝึกให้มีการนำเสนอผลงาน และยอมรับแนวคิดจากผู้อื่น	35	100.00	0	0.00	
5	แบ่งกลุ่มการทำงาน หรือฝึกให้ทำงานเป็นทีม	31	88.57	4	11.43	
6	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ มาตรฐาน และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลาง	35	100.00	0	0.00	
7	สร้างแรงจูงใจ และแรงบันดาลใจแก่ผู้เรียน โดยการกำหนดโจทย์ เงื่อนไข สถานการณ์ ที่ น่าสนใจและท้าทาย	35	100.00	0	0.00	
8	ฝึกให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานจากสถานการณ์ จำลองและสถานการณ์จริง	35	100.00	0	0.00	
9	การวัดประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลาย	28	80.00	7	20.00	

ที่	ประเด็นการนิเทศ	การดำเนินการ				หมายเหตุ
		ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
10	การประยุกต์ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีกับการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นความสามารถและสร้างทักษะแก่ผู้เรียน	35	100.00	0	0.00	
11	ใจกว้าง ยอมรับในความสามารถ การแสดงออก และความคิดเห็น ของที่ผู้เรียน	33	94.29	2	5.71	
12	วางแผนเกี่ยวกับเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหา และกิจกรรม	35	100.00	0	0.00	
ด้านผู้เรียน						
13	ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง	35	100.00	0	0.00	
14	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	35	100.00	0	0.00	
15	ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้	35	100.00	0	0.00	
16	ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน	35	100.00	0	0.00	
17	ผู้เรียนกล้านำเสนอและแสดงความคิดเห็น และโต้แย้งอย่างมีเหตุผล	35	100.00	0	0.00	
18	ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ สามารถทำกิจกรรมจนสำเร็จลุล่วง	35	100.00	0	0.00	
19	ผู้เรียนร่วมกันจัดเก็บ ทำความสะอาดอุปกรณ์ และสถานที่หลังการปฏิบัติกิจกรรม	35	100.00	0	0.00	
ด้านกระบวนการ						
20	เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้	35	100.00	0	0.00	
21	เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะการอ่านการฟัง การพูดและการคิด เช่น การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์	35	100.00	0	0.00	
22	เป็นกิจกรรมที่สร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	35	100.00	0	0.00	

ที่	ประเด็นการนิเทศ	การดำเนินการ				หมายเหตุ
		ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
23	เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล, ข่าวสาร, สารสนเทศ, และหลักการสู่การสร้างความคิดรวบยอด	32	91.43	3	8.57	
24	เป็นกิจกรรมที่มีการสร้างองค์ความรู้ ทั้งจากการปฏิบัติจากประสบการณ์ และจากการสรุปทบทวนของผู้เรียน	35	100.00	0	0.00	

จากตารางที่ 2 ผลการนิเทศติดตามตอนที่ 1 การสังเกตการสอน พบว่า ด้านครูผู้สอนทุกประเด็นที่ครูปฏิบัติร้อยละ 100 ยกเว้นประเด็นการวัดประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลาย มีการปฏิบัติร้อยละ 80 ไม่ปฏิบัติร้อยละ 20 ประเด็น การแบ่งกลุ่มกันทำงานหรือฝึกให้ทำงานเป็นทีม มีการปฏิบัติร้อยละ 88.57 ไม่ปฏิบัติร้อยละ 11.43 และประเด็น ใจกว้าง ยอมรับในความสามารถ การแสดงออก และความคิดเห็น ของที่ผู้เรียน มีการปฏิบัติร้อยละ 94.29 ไม่ปฏิบัติ 5.71 ด้านผู้เรียน มีการปฏิบัติร้อยละ 100 ทุกประเด็น และด้านกระบวนการ ทุกประเด็นครูมีการปฏิบัติร้อยละ 100 ยกเว้นประเด็นที่เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล, ข่าวสาร, สารสนเทศ, และหลักการ สู่การสร้างความคิดรวบยอด มีการปฏิบัติร้อยละ 94.29 ไม่ปฏิบัติร้อยละ 8.57

ตอนที่ 2 การโค้ชของศึกษานิเทศก์ จากการที่ครูผู้สอนทั้ง 35 ราย ประเมินตนเองตามประเด็นการประเมิน 3 ประเด็น คือ 1. จุดเด่นหรือความพึงพอใจของตนเองที่ดำเนินการได้ดีคืออะไร 2. จุดบกพร่องหรือจุดที่ควรพัฒนาของตนเองในส่วนไหน และ 3. จะมีวิธีการหรือแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างไร และจากการสังเกตของผู้นิเทศ พบว่า ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวนักเรียนเองได้ดี และมีการนำสื่อ เทคโนโลยี มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีความสนใจ และมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น และควรปรับปรุงด้านการวัดและประเมินผลให้มีวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายมากขึ้น จากการสังเกตพบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการวัดและประเมินผล โดยการทดสอบ และสังเกตการปฏิบัติกิจกรรม และมีครูบางส่วน ซึ่งเป็นส่วนน้อยที่ประเมินจากผลงานของนักเรียนที่เกิดจากการทำกิจกรรม และมีแนวทางในการปรับปรุงในเรื่องการวัดและประเมินผล ว่าควรมีรูปแบบ และวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ซึ่งในแต่ละรูปแบบ และวิธีการที่นำมาใช้ในการวัดและประเมินผลนั้น จะต้องกำหนดเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจน และสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียนตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดตามหลักสูตรการศึกษาของสถานศึกษา และสรุปผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและผู้นิเทศ ดังนี้

1. เป็นการสอน Active Learning จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 82.86
2. เป็นการสอน Active Learning บางส่วน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 17.14
3. มีสื่อการสอน จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 100
4. มีแผนการสอน จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตอนที่ 3 สะท้อนผลการสังเกตการสอน

ข้อค้นพบ

ด้านครูผู้สอน

สรุปภาพรวม ด้านครูผู้สอน บางท่านมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง เทคนิควิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ฝึกให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานจากสถานการณ์จำลอง และสถานการณ์จริง

ด้านผู้เรียน

สรุปภาพรวม ด้านผู้เรียน มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม กล้านำเสนอและสามารถแสดงความคิดเห็น และโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ผู้เรียนร่วมกันจัดเก็บ ทำความสะอาดอุปกรณ์และสถานที่หลังการปฏิบัติกิจกรรม

ด้านกระบวนการ

สรุปภาพรวม ด้านกระบวนการ เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และหลักการสู่การสร้างความคิดรวบยอด ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมที่สร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และมีการสร้างองค์ความรู้ ทั้งจากการปฏิบัติจากประสบการณ์ และจากการสรุปบทวนของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ในเนื้อหาบางรายวิชาเนื้อหาในบางรายวิชา ไม่สามารถจัดการเรียนแบบ Active learning ได้
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกทักษะการพูดและการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์
3. ครูควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้
4. ควรกระตุ้นให้นักเรียนมีการทำงานเป็นทีม การวางแผน การนำเสนอ การอภิปราย
5. ควรมีการวัดประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลาย
6. ควรกระตุ้น/การเชื่อมโยงให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

3.2 ปัญหา/อุปสรรค

1. ครูมีภารกิจงานอื่นที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอน ทำให้มีเวลาในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนน้อย
2. ครูผู้สอนบางคนไม่ได้จบวิชาเอกคณิตศาสตร์ แต่ต้องมาสอนคณิตศาสตร์ ทำให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ไม่ดีเท่าที่ควร
3. ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผล
4. นโยบายของโรงเรียนมุ่งผลการทดสอบระดับชาติ (O-Net) ทำให้ครูผู้สอนมีวิธีการสอนแบบเดิม คือ ครูเป็นผู้บรรยาย หรือติวเข้ม

3.3 ข้อเสนอแนะ

1. ควรลดภาระงานของครูผู้สอน เพื่อจะได้พัฒนาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
2. ควรพัฒนาครูผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล เทคนิคการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่หลากหลาย
3. ควรจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูสอนดีเกี่ยวกับการจัดการเรียนแบบ Active learning เพื่อพัฒนาและต่อยอด
4. ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง ทั้งภายในสถานศึกษา และจากต้นสังกัด
5. ควรปรับโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในโครงการ

ภาคผนวก

แผนนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ครูผู้สอนคณิตศาสตร์ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายนครรังสิต

กรอบแนวคิดการนิเทศ

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทในการแสวงหาความรู้ ประยุกต์ใช้ทักษะ เชื่อมโยง และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา หรือประกอบอาชีพในอนาคต สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า หรือสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ มีทักษะ การคิดเชิงระบบและพัฒนาตนเองเต็มความสามารถ โดยในหลักการจัดการเรียนการสอนนั้น ครูต้องลด บทบาทในการสอนและการให้ข้อความรู้แก่ผู้เรียนโดยตรง แต่ไปเพิ่มกระบวนการและกิจกรรมที่จะทำให้ ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการจะทำกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น และอย่างหลากหลาย จัดประสบการณ์ การเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสร่วมอภิปราย มีโอกาสฝึกทักษะการสื่อสาร มีการนำเสนองานทางวิชาการ เรียนรู้ในสถานการณ์จำลอง รวมทั้ง มีการฝึกปฏิบัติในสภาพจริง มีการเชื่อมโยงกับสถานการณ์ต่าง ๆ จนเกิดเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful Learning)

การนิเทศการจัดการเรียนรู้

การนิเทศการจัดการเรียนรู้หรือการนิเทศการสอน เป็นเรื่องย่อย (subset) ของการนิเทศ การศึกษา การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการปรับปรุงงาน พันธกิจในชั้นเรียน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการในโรงเรียน โดยเป็นการทำงานโดยตรงกับครูผู้สอน การนิเทศการจัดการเรียนรู้เป็นส่วน หนึ่งของการบริหารงานโรงเรียน จุดมุ่งหมายจะเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอน ซึ่งเป็น ความคาดหวังของโรงเรียน การนิเทศการเรียนรู้ ไม่ใช่หน้าที่ของศึกษานิเทศก์เพียงฝ่ายเดียว แต่เป็น หน้าที่ของผู้นำในการจัดการเรียนสอนทุกคน นับตั้งแต่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่ม สารการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน ตลอดจนครูทุกคน ซึ่งต้องช่วยกันรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้ โรงเรียนบรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

การนิเทศการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทางวิชาชีพ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา หน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนา การศึกษาไปสู่วัตถุประสงค์นั้น ภารกิจของศึกษานิเทศก์ และผู้บริหาร มีใช้คอยเน้นแต่เรื่องเทคนิค และ การสอน การคิดค้นระเบียบวิธีสอนเท่านั้น หากแต่ยังต้องมุ่งเสริมสร้างความเจริญเติบโตของนักเรียน โดยรอบด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านสุนทรียภาพ ด้านมโนภาพ และ ด้านสร้างสรรค์ด้วยเหมือนกัน

2. ช่วยให้ครูได้เข้าใจในความต้องการของเยาวชนและปัญหาต่าง ๆ ของเยาวชน และช่วยจัด สอนองความต้องการของเยาวชนอย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนช่วยแก้ไข และป้องกันภัยอันจะพึงมี แก่เยาวชน ช่วยให้ครูตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก ความต้องการของเด็กในแต่ละวัย

ย่อมแตกต่างกัน แนวความคิดของเด็กและผู้ใหญ่มักจะเดินสวนทางกันเสมอ เพราะผู้ใหญ่เองก็ลืมสภาพของตอนเมื่อตอนเป็นเด็ก ผู้ใหญ่จะต้องพยายามช่วยกระตุ้นเตือนให้ครูรู้จักให้กำลังใจแก่เด็กนักเรียนเข้าใจปัญหาของเด็กวัยต่าง ๆ และเข้าใจความต้องการของเด็กด้วย

3. ช่วยสร้างครูให้มีคุณลักษณะเป็นผู้นำ ลักษณะผู้นำที่ดี คือช่วยเสริมสร้างความสามัคคีรู้จักทำงานร่วมกัน ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน มีความรับผิดชอบมีความเพียรพยายามทำงานในหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี นอกจากนี้ครูต้องมีความรู้ในเรื่องต่อไปนี้

3.1 ปรัชญาการศึกษา วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

3.2 หลักสูตรและประมวลการสอน

3.3 พัฒนาการของเด็กและจิตวิทยา

3.4 วิธีสอน

3.5 ประเมินผล

3.6 บริหารการศึกษาและนิเทศการศึกษา

4. ช่วยเสริมขวัญ กำลังใจของครูให้เข้มแข็ง และรวมหมู่คณะให้เป็นทีม เพื่อปฏิบัติงานร่วมกัน ด้วยกำลังใจดีเยี่ยม เพื่อบรรลุจุดประสงค์เดียวกัน ขวัญและกำลังใจเป็นเรื่องของจิตใจ ด้านปรับปรุงการสอนและส่งเสริมความเจริญงอกงามของครู

5. ช่วยพิจารณาความเหมาะสมของงานให้ตรงกับความสามารถของครูแต่ละคน เมื่อมอบงานนั้น ๆ ให้ครู ก็ควรช่วยประคับประคองให้ครูผู้นั้นใช้ความสามารถของตนปฏิบัติงานให้ก้าวหน้า ช่วยค้นหาคุณลักษณะที่ดีเด่นในตัวครูแล้วส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้น

6. ช่วยครูให้พัฒนาการสอนของตน สนับสนุนให้ครูได้พิจารณาวิธีสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ว่าตรงไหนเข้มแข็ง และตรงไหนเป็นจุดอ่อนซึ่งจะต้องแก้ไข อันอาจใช้ Check List หรือ Rating form โดยอาศัยหลักเกณฑ์วิชาหลักการสอน ส่วนการเลือกเนื้อหา การสร้างโครงการสอน การทำและการใช้อุปกรณ์การสอน ตลอดจนเครื่องมือโสตทัศนศึกษา และสื่อการสอน การใช้ทรัพยากรให้เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้การทำงานและการควบคุมนั้นมีข้อควรระวัง ดังนี้

6.1 ไม่พยายามยึดเยียดความคิดเห็นแก่ครู ไม่พยายามฝืนให้ครูทำตามแบบที่ตนชอบ เพราะครูแต่ละคนต่างมีความคิดเห็นเป็นของตนเอง และมีแบบอย่างการทำงานตามแบบของตนเอง ผู้ใหญ่จึงควรทำงานร่วมกับครู โดยให้ครูได้รู้จักใช้ความสามารถของตนเองเป็นสำคัญ

6.2 หลีกเลี่ยงการกรอกคำแนะนำจำนวนมาก ในการพัฒนาปรับปรุงการสอน จนครูรับไม่ไหว คือ ทั้งมากและยาก

7. ช่วยฝึกครูใหม่ให้เข้าใจงานในโรงเรียน และงานอาชีพครู ครูใหม่แม้จะได้รับการฝึกอบรมทางวิชาการมาเป็นอย่างดี แต่ยังไม่ประสบผลในในงานธุรการต่าง ๆ การช่วยฝึกครูใหม่ อาจจะทำก่อนโรงเรียนเปิด ทั้งด้านธุรการ และการปกครองชั้น รวมทั้งด้านสังคมและการทำงานร่วมกัน

8. ช่วยประเมินผลงานของครู โดยอาศัยความเจริญงอกงามของเด็กไปตามแนวทางที่ได้ตกลงกันไว้ การประเมินผลงานของครูมีหลักเกณฑ์ เช่น บันทึกการสังเกตหรือสังเกตในเวลาที่คุณครูเข้าประชุม

หลักฐานการแสดงความคิดริเริ่ม การวางแผน ความขยันหมั่นเพียร ทักษะสติปัญญา และคุณภาพของงาน เป็นต้นแบบให้ครูวัดตนเอง หรือนักเรียนวัดครูในด้านการสอนความมุ่งมั่นในการวัดผลเพื่อจะได้ทราบว่า

8.1 อะไรบ้างที่ก้าวหน้า และก้าวหน้าไปในระยะใด

8.2 อะไรบ้างที่หยุดนิ่ง

8.3 อะไรบ้างที่ถอยหลัง

ทั้งข้อ 8.2 และ 8.3 นำมาวิเคราะห์มูลเหตุ หาทางแก้ไข แต่ละมูลเหตุเพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้นตามลำดับ

9. เพื่อช่วยครูค้นหาปัญหาในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน ช่วยครูวางแผนการสอนให้เหมาะสม ในการสอนครั้งหนึ่ง ๆ การเรียนรู้ของเด็กในวิชาเดียวกัน ครูสอนอย่างเดียวกัน การเรียนรู้ย่อมแตกต่างกันเป็นคน ๆ ไป เด็กที่เรียนรู้ได้น้อยกว่าเด็กส่วนมากนั้นเป็นเพราะอะไร ครูบางคนมองหาจุดแตกต่างนี้ไม่พบ หรือบางทีก็ปล่อยปัญหาของเด็กผ่านไปโดยไม่คิดจะหาวิธีแก้ไข สิ่งนี้ผู้นิเทศต้องช่วยครูร่วมกันวางแผนการสอนและแก้ไขปัญหาให้เหมาะสม

10. ช่วยในด้านประชาสัมพันธ์ บอกเล่าและชี้แจงให้ชุมชนและท้องถิ่นทราบ ถึงความเคลื่อนไหวของการศึกษาที่โรงเรียนได้ดำเนินการไปแล้ว ทั้งนี้ เพื่อให้สร้างความเข้าใจ และให้ความร่วมมือช่วยเหลือโรงเรียน การประชาสัมพันธ์อาจจะเป็นได้ทั้งการติดต่อเป็นส่วนตัว การเยี่ยมเยียน การกีฬา อาศัยวัด(พระ) การจัดตั้งสมาคมครู-ผู้ปกครอง จัดปาฐกถา ห้องสมุดประชาชนเมื่อชุมชนเข้าใจกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อความเจริญงอกงามของบุตรหลานแล้ว ก็จะมีศรัทธา ให้ความร่วมมือทั้งกำลังใจ กำลังกาย และกำลังทรัพย์

11. ช่วยป้องกันครูให้พ้นจากการถูกใช้งานจนเกินขอบเขต และช่วยป้องกันครูจากการถูกตำหนิติเตียน หรือถูกลงโทษอย่างไม่เป็นธรรม หน้าที่ของครูนอกจากหน้าที่ทางการสอนแล้ว ยังจะต้องให้ความช่วยเหลืองานอื่น ๆ หากการทำงานนั้น โดยสมัครใจก็ไม่สู้มีปัญหา ถึงกระนั้นก็อาจทำให้เสียเวลาที่จะปฏิบัติงานสอนเด็กและทรุดโทรมทั้งกำลังวังชา ทำให้การทำงานประจำ คืองานสอนพลอยบกพร่องไปด้วยการนิเทศการเรียนรู้มีความสำคัญและสนับสนุนการพัฒนาครู โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้

1. การส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพ ได้แก่

1.1 การประชุมต่าง ๆ การจัดอบรม สัมมนา และจัด Workshop

1.2 การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ครูได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์ในด้านวิชาการ และส่งเสริม

ให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดทางการศึกษา

1.3 การไปเยี่ยมชมสถาบันอื่น ๆ และศูนย์ฝึกทดลองต่าง ๆ

1.4 ทาการทดลองหลักสูตร หนังสือเรียน และวิธีสอน

2. การส่งเสริมความก้าวหน้าในการพัฒนาอาชีพของครู ได้แก่

2.1 ให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

2.2 ให้ทดลองกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้สนใจอยากจะทำ

2.3 ให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาชีพ (Professional Association) เพื่อส่งเสริมให้ครูสนใจในกิจกรรมของสมาคมอาชีพครูเหล่านั้น ทั้งภายในประเทศและนานาชาติ

2.4 ส่งเสริมครูที่มีความสามารถพิเศษในทางใดทางหนึ่งโดยเฉพาะ

3. การปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการสอนของครู ได้แก่

3.1 พิจารณาคัดเลือกครูที่มีคุณภาพเข้าทำการสอน

3.2 มอบหมายงานที่ตรงกับความสามารถของครู

3.3 ทำการสาธิตการสอนที่ดีให้แก่ครู

3.4 จัดให้มีโอกาสได้สังเกตการสอน ประชุม สัมมนา เพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการสอน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนครู และสังเกตการสอนระหว่างโรงเรียนจุดมุ่งหมายปลายทางของการนิเทศการจัดการเรียนรู้ควรเป็นการนิเทศครูในห้องเรียนโดยตรง

วัตถุประสงค์ของการนิเทศ

1. เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
2. เพื่อพัฒนาการออกแบบการจัดการจัดการเรียนรู้อิงเชิงรุก (Active Learning)
3. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้อิงเชิงรุก (Active Learning) ตามที่ออกแบบไว้ไปใช้ในชั้นเรียนมากขึ้น

ประเด็นการนิเทศ

1. องค์กรความรู้เกี่ยวกับการจัดการจัดการเรียนรู้อิงเชิงรุก (Active Learning)
2. การออกแบบการจัดการจัดการเรียนรู้อิงเชิงรุก (Active Learning)
3. การจัดการจัดการเรียนรู้อิงเชิงรุก (Active Learning)

เป้าหมายในการนิเทศ

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนครรังสิต

กระบวนการนิเทศ

1. การเตรียมการนิเทศ
 - 1.1 สํารวจข้อมูลสารสนเทศเพื่อการนิเทศ
 - 1) ข้อมูล สารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการจัดการเรียนรู้อิงเชิงรุก เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุด รวมถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา
 - 2) ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวกับผู้เรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (NT/ O-NET)
 - 3) ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวกับครู เช่น จำนวนครู คุณวุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ รายวิชาที่สอน ผลงานทางวิชาการ การจัดแผนการเรียน/ชั้นเรียน สื่อ อุปกรณ์การสอน แหล่งข้อมูลเรียนรู้

4) ข้อมูลด้านการจัดการเรียนรู้ เช่น ลักษณะและวิธีการสอน ตารางสอน การมีส่วนร่วมของนักเรียน การใช้ตำราเรียน สื่อการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน การรายงานผลการเรียนการสอนซ่อมเสริม วิธีและการใช้เครื่องมือประเมิน

1.2 องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการนิเทศ ติดตาม ซึ่งมีองค์ความรู้ 4 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ประเด็นที่ 2 การบริหารจัดการ การเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 1) สารสนเทศด้านการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และนวัตกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 2) รูปแบบ/วิธีการ/กระบวนการ/ขั้นตอน/เทคนิค เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก และ 3) การส่งเสริม สนับสนุนครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ประเด็นที่ 3 แนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

1) การเลือกกิจกรรม รูปแบบ วิธีการที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อบูรณาการในแผนการเรียนรู้ โดยใช้ สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นผู้เรียนอย่างเหมาะสม

2) การเสริมสร้างสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ

3) การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ประเด็นที่ 4 การสังเกตชั้นเรียน ประเด็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2. การวางแผนการนิเทศ

การวางแผนการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มีดังนี้

2.1 ประชุมผู้เกี่ยวข้อง เช่น คณาจารย์ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการของโรงเรียน และครูผู้สอน

2.2 จัดทำปฏิทินการนิเทศ แผนการนิเทศ สื่อ เครื่องมือนิเทศ

2.3 ดำเนินการนิเทศ โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE

2.4 กำหนดระยะเวลาการนิเทศเชิงประเมิน ภาคเรียนละ 2 ครั้ง/คน

3. การดำเนินการนิเทศ เริ่มด้วยการเตรียมความพร้อม พัฒนา สร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศตามหลักการสำคัญในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยเน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ดังนี้

กิจกรรมการนิเทศ	วัตถุประสงค์	เอกสารประกอบการนิเทศ/ สื่อ เครื่องมือนิเทศ
ประชุมผู้บริหารโรงเรียน และ หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่ม สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และ ครูผู้สอน	1. เพื่อสร้างความเข้าใจ และ ข้อตกลงร่วมกัน 2. เพื่อจัดแผนนิเทศร่วมกัน	เอกสารเกี่ยวกับองค์ความรู้ใน การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
อบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนา ครูผู้สอนคณิตศาสตร์	1. เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจใน การจัดทำหน่วยการเรียนรู้และ แผนการจัดการเรียนรู้ 2. เพื่อสร้างความเข้าใจในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ กระบวนการ Active Learning	1. เอกสารเกี่ยวกับองค์ ความรู้ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เชิงรุก 2. เอกสารหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ Active Learning และ ตัวอย่าง 3. แบบตรวจสอบแผนการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก
สังเกตการสอนในชั้นเรียน	1. เพื่อสังเกตการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่ใช้ Active Learning 2. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	แบบนิเทศ ติดตามการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดย ใช้กระบวนการ PLC	1. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ เสนอแนะแนวทางการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ กระบวนการ Active Learning	1. เอกสารหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการ เรียนรู้ที่ใช้กระบวนการ Active Learning 2. แบบบันทึกกิจกรรมการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3. ตัวอย่างผลงาน ที่ประสบ ผลสำเร็จ

4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้/นำเสนอผลงานครู

จัดกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอผลงานที่สะท้อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครู โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อคัดเลือก best practice ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

5. การสรุปและรายงานผล

ปฏิทินการนิเทศ

ที่	กิจกรรมการนิเทศ	ระยะเวลา
1	ประชุมผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และครูผู้สอน	8 พฤษภาคม 2563
2	อบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูผู้สอนคณิตศาสตร์ เรื่องการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	20 , 22 พฤษภาคม 2563
3	สังเกตการสอนในชั้นเรียน	ภาคเรียนละ 2 ครั้ง/คน
4	จัด PLC เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแก้ปัญหาร่วมกัน	เดือนละ 1 ครั้ง
5	ประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อคัดเลือก best practice ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	19 กันยายน 2563

ปฏิทินการนิเทศในชั้นเรียน

ครั้งที่ 1

วัน เดือน ปี	ภาคเช้า	ภาคบ่าย
15 มิถุนายน 2563	โรงเรียนทองพูนอุทิศ	โรงเรียนทองพูนอุทิศ
16 มิถุนายน 2563	โรงเรียนวัดเขียนเขต	โรงเรียนวัดเขียนเขต
18 มิถุนายน 2563	โรงเรียนวัดแสงสรุค์	โรงเรียนวัดแสงสรุค์
19 มิถุนายน 2563	โรงเรียนวัดมูลจินดาราม	โรงเรียนวัดมูลจินดาราม
22 มิถุนายน 2563	โรงเรียนวัดมูลจินดาราม	โรงเรียนวัดมูลจินดาราม
23 มิถุนายน 2563	โรงเรียนวัดเขียนเขต	โรงเรียนวัดเขียนเขต
25 มิถุนายน 2563	โรงเรียนวัดเขียนเขต	โรงเรียนวัดเขียนเขต
26 มิถุนายน 2563	โรงเรียนวัดแสงสรุค์	โรงเรียนวัดแสงสรุค์
29 มิถุนายน 2563	โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ	โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ
30 มิถุนายน 2563	โรงเรียนวัดเขียนเขต	โรงเรียนวัดเขียนเขต
2 กรกฎาคม 2563	โรงเรียนวัดมูลจินดาราม	โรงเรียนวัดเขียนเขต
3 กรกฎาคม 2563	โรงเรียนวัดเขียนเขต	โรงเรียนวัดเขียนเขต
9 กรกฎาคม 2563	โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ	โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ
10 กรกฎาคม 2563	โรงเรียนวัดเขียนเขต	โรงเรียนวัดเขียนเขต
13 กรกฎาคม 2563	โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ	โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ
14 กรกฎาคม 2563	โรงเรียนวัดแสงสรุค์	โรงเรียนวัดแสงสรุค์
16 กรกฎาคม 2563	โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ	โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ
17 กรกฎาคม 2563	โรงเรียนวัดเขียนเขต	

ครั้งที่ 2

วัน เดือน ปี	ภาคเช้า	ภาคบ่าย
3 สิงหาคม 2563	โรงเรียนทองพูนอุทิศ	โรงเรียนทองพูนอุทิศ
4 สิงหาคม 2563	โรงเรียนวัดเขยงเขต	โรงเรียนวัดเขยงเขต
5 สิงหาคม 2563	โรงเรียนวัดแสงสรรค์	โรงเรียนวัดแสงสรรค์
6 สิงหาคม 2563	โรงเรียนวัดมูลจินดาราม	โรงเรียนวัดมูลจินดาราม
7 สิงหาคม 2563	โรงเรียนวัดมูลจินดาราม	โรงเรียนวัดมูลจินดาราม
13 สิงหาคม 2563	โรงเรียนวัดเขยงเขต	โรงเรียนวัดเขยงเขต
14 สิงหาคม 2563	โรงเรียนวัดเขยงเขต	โรงเรียนวัดเขยงเขต
17 สิงหาคม 2563	โรงเรียนวัดแสงสรรค์	โรงเรียนวัดแสงสรรค์
18 สิงหาคม 2563	โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ	โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ
20 สิงหาคม 2563	โรงเรียนวัดเขยงเขต	โรงเรียนวัดเขยงเขต
21 สิงหาคม 2563	โรงเรียนวัดมูลจินดาราม	โรงเรียนวัดเขยงเขต
24 สิงหาคม 2563	โรงเรียนวัดเขยงเขต	โรงเรียนวัดเขยงเขต
25 สิงหาคม 2563	โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ	โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ
26 สิงหาคม 2563	โรงเรียนวัดเขยงเขต	โรงเรียนวัดเขยงเขต
27 สิงหาคม 2563	โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ	โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ
28 สิงหาคม 2563	โรงเรียนวัดแสงสรรค์	โรงเรียนวัดแสงสรรค์
31 สิงหาคม 2563	โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ	โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ
1 กันยายน 2563	โรงเรียนวัดเขยงเขต	

แบบนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning

โรงเรียน.....

ชื่อครูผู้สอน.....สอนระดับชั้น.....วิชา.....

คำชี้แจง โปรดทำแบบนิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ค้นพบการพัฒนา
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูรายบุคคล/รายภาคเรียน

ตอนที่ 1 สังเกตการสอน

ที่	องค์ประกอบ	การปฏิบัติ		ข้อสังเกต
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
	ด้านครูผู้สอน			
1	สร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม			
2	สร้างแรงจูงใจจากตัวอย่าง เหตุการณ์ และสถานการณ์ที่น่าสนใจ			
3	สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง			
4	ฝึกให้มีการนำเสนอผลงาน และยอมรับแนวคิดจากผู้อื่น			
5	แบ่งกลุ่มการทำงาน หรือฝึกให้ทำงานเป็นทีม			
6	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐาน และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลาง			
7	สร้างแรงจูงใจ และแรงบันดาลใจแก่ผู้เรียน โดยการกำหนดโจทย์เงื่อนไขสถานการณ์ ที่น่าสนใจและท้าทาย			
8	ฝึกให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานจากสถานการณ์จำลองและสถานการณ์จริง			
9	มีการวัดและประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลาย			
10	มีการประยุกต์ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี กับกิจกรรมเพื่อกระตุ้นความสามารถและสร้างทักษะแก่ผู้เรียน			
11	ใจกว้าง ยอมรับในความสามารถ การแสดงออก และความคิดเห็นของผู้เรียน			
12	วางแผนเกี่ยวกับเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหา และกิจกรรม			
	ด้านผู้เรียน			
13	ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง			
14	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน			
15	ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้			
16	ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูสอนและเพื่อนในชั้นเรียน			

ตอนที่ 3 สะท้อนผลการสังเกตการสอน

ข้อค้นพบ

ด้านครูผู้สอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านผู้เรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านกระบวนการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

